

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-4-16 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 09-14/319-83
Karar Tarihi : 13.4.2009

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN,
Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA

B. RAPORTÖRLER : Serpil YANIK, Esin AYGÜN

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: - Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.
- Kıbrıs İktisat Bankası Ltd.

20

D. TARAFLAR

: - Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.
Büyükdere Cd. Çamlık Sk. Yapı Kredi Plaza D Blok K:3
Levent/İstanbul
- Kıbrıs İktisat Bankası Ltd.
151 Bedrettin Demirel Cd. PK:770 Lefkoşa, KKTC

30

E. DOSYA KONUSU: Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (Yapı Kredi) ve Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. (İktisatbank) arasında imzalanan "World Kredi Kartı Programı İşbirliği Sözleşmesi"ne menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 16.1.2009 tarih ve 451 sayılı ile giren başvuru üzerine düzenlenen 26.3.2009 tarih ve 2009-4-16/MM-09-SY sayılı Muafiyet Ön İnceleme Raporu 7.4.2009 tarih ve REK.0.08.00.00-130/87 sayılı Başkanlık Önergesi ile 09-14 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da,

- Bildirimi yapılan Sözleşme'ye menfi tespit belgesi verilemeyeceği,

40

- Sözleşme'ye taraf teşebbüslerin rakip teşebbüsler olmaları nedeniyle, söz konusu Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlanamayacağı,

- 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 5. maddesinde belirtilen şartların bulunduğu göz önüne alınarak, bildirim konusu Sözleşme'ye, anılan kanun maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde imza tarihi olan 21.7.2008 tarihinden itibaren muafiyet tanınması gerektiği

09-14/319-83

görüşlerine yer verilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

50

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. Ürün Pazarı

Bildirim konusu dikkate alınarak, ilgili ürün pazarı “çok markalı kredi kartları ihracı pazarı” (issuing) ve “üye işyeri edinme pazarı” (acquiring) olarak belirlenmiştir.

H.1.2. Coğrafi Pazar

Taksitli alışveriş ve ödül biriktirme imkânı sağlayan çok markalı kredi kartlarının etkili olduğu coğrafi pazar, “Türkiye” olarak tespit edilmiştir.

60

H.2. Bildirime Konu Sözleşme

Bildirim konusu Sözleşme'nin taraflarından birinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) merkezli bir banka olması nedeniyle, öncelikle işlemin 4054 sayılı Kanun kapsamında olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir. Bilindiği üzere, Kanun'un 2. maddesinde *“Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukukî işlem ve davranışlar, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemler bu Kanun kapsamına girer.”* ifadeleriyle Kanun'un kapsamı belirlenmiştir. Dolayısıyla, işlemin Türkiye'deki mal ve hizmet piyasalarını etkilemesi durumunda Kanun kapsamında değerlendirilmesi mümkün olacaktır. Yapılan işbirliği, İktisatbank kartlarının Yapı Kredi World üye işyerlerinde kullanılabilmesini, böylece Worldpuan kazanabilmelerini, taksit yapabilmelerini ve World kampanyalarından yararlanabilmelerini sağlayacağından World üye işyerlerinde yapılacak alışverişlerin artması gündeme gelebilecektir. Yapılan işbirliğinin Türkiye'deki kart kullanımına dayalı işlem hacmi ile kart pazarındaki rekabetin yanı sıra diğer mal ve hizmet piyasalarındaki ticaret düzeyini etkileyeceği değerlendirildiğinden işlemin 4054 sayılı Kanun kapsamında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

80

Bildirime konu Sözleşme, İktisatbank'ın kendisine ait “Kıbrıs İktisat Bankası Smartcard Kredi Kartı”nın (Smartcard), üzerine bir kabul markası olarak Yapı Kredi'ye ait World lisansı altında, “World” logosunun basılması ve bu sayede Kıbrıs İktisat Bankası tarafından belirlenen ve World sistemine dahil edilen Smartcard'ların World Üye işyerlerinde taksitli işlem yapabilmesine, Yapı Kredi Worldcardlar gibi işlemlerden Worldpuan kazanıp World üye işyerlerinde bu puanları kullanabilmesine ve World sistemi kapsamında yürütülen World üye işyerlerine yönelik kampanya ve uygulamalardan faydalanabilmesine olanak tanıyacak düzenlemeleri içermektedir.

90

Bildirim Formu'nda Smartcard'ların Yapı Kredi sistemine dahil üye işyerlerinde sözleşme konusu işlemleri yapabilmesi için her iki tarafın da bilişim sistemlerinde geliştirme yapacağı ifade edilmektedir. World üye işyerlerinde geçerli olacak

09-14/319-83

kampanyalara İktisatbank katılıp katılmamakta serbest olacaktır. İşlemlerin iki banka arasındaki takasının bağımsız ve tarafsız bir kurum olan Bankalar arası Kart Merkezi (BKM) üzerinden gerçekleştirileceği de Bildirim Formu'nda kaydedilen hususlar arasındadır.

Form'da yapılan işbirliğinin, İktisatbank kartlarının Türkiye'de World üye işyerlerinde yapılacak alışverişlerde Worldpuan kazanabilmeyi, taksit yapabilmeyi ve World kampanyalarından yararlanabilmeyi sağlayacağı belirtilmiştir. İşbirliği, KKTC'de bulunan İktisatbank üye işyerlerinde geçerli olmayıp, sadece Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisindeki Yapı Kredi World üye işyerlerinde geçerli olacaktır. İşyerleri için her iki kartın kabul koşulları aynı olacaktır.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.3.1. Sözleşme Hükümlerinin İncelenmesi

Bildirime konu Sözleşme'nin "Amaç ve Konu" başlıklı 2. maddesinde, Sözleşme'nin amacının; Smartcard'ın, üzerine bir kabul markası olarak Yapı Kredi'ye ait World lisansı altında "World" logosunun basılması, böylece Smartcard'ların tamamının World üye işyerlerinde taksitli işlem yapabilmesi, Yapı Kredi Worldcard'lar gibi işlemlerden Worldpuan kazanıp World üye işyerlerinde bu puanları kullanabilmesi ve World sistemi kapsamında yürütülen World üye İşyerlerine yönelik kampanya ve uygulamalardan faydalanabilmesi için World sistemine dahil edilmeleri olduğu belirtilmektedir.

Sözleşme'nin 4. maddesi uyarınca İktisatbank kredi kartlarının mülkiyeti İktisatbank'a aittir. Kartın tasarımı, ismi ve ürün özelliklerine İktisatbank karar verecek, World logosunun kart üzerindeki yeri ve tasarımı ise Yapı Kredi tarafından belirlenecektir. İktisatbank, gerek kartın basımında gerekse yapmak istediği değişikliklerde Yapı Kredi'nin önceden yazılı görüş ve onayını alacaktır.

Sözleşme'nin "Kapsam ve uygulama esasları" başlıklı 5. maddesinde;

"5.1. İktisatbank Kredi Kartları'nın verileceği müşterilerin başvurularının alınması, değerlendirilmesi, kart basımı ve teslimatı, ekstre basım ve gönderimi, tahsilat yapılması, risk yönetimi, alacak takibi süreçleri, kredi kartı operasyon işlemleri ve müşteri hizmetlerinin tümü münhasıran İktisatbank tarafından yerine getirilecektir..."

"5.2. İktisatbank Kredi Kartı'nın yıllık üyelik ücreti ve uygulanacak faiz oranları İktisatbank tarafından belirlenecek ve tümünde kart hamiline karşı sorumluluk münhasıran İktisatbank'a ait olacaktır. İktisatbank, T.C. Merkez Bankası'nın belirleyerek ilan ettiği azami faiz oranlarının %100'ünden aşağısına tekabül eden bir faiz oranı belirleyemeyecektir. Sözleşme imza tarihinde Yapı Kredi'nin yürürlükte olan Akti faiz ve Gecikme Faizi oranları ile İktisatbank'ın yürürlükte olan Akti faiz ve Gecikme faizi oranları arasındaki rasyo, Yapı Kredi'nin mutabakatı alınmadan İktisatbank tarafından aşağı yönde değiştirilemeyecektir. İktisatbank Ek-3'te belirtilen oranları muhafaza edebilecektir... Taraflar, diğer Taraf ve/veya Yapı Kredi'nin yetkilendirdiği/yetkilendireceği üçüncü kişiler tarafından çıkartılan Worldcard Kredi Kartları'nı doğrudan hedef alarak Worldcard Kart sahibi kart hamillerini kendisine çekecek şekilde bu ücretleri ilan ederek reklam ve kampanya

09-14/319-83

yapmayacaktır. Yapı Kredi, üçüncü kişilerle yapılacak benzer çalışmalarda bu hususu gözetecektir.

140 *Taraflar reklam ve ilanlarında, kendileri tarafından verilen Worldcard Kredi Kartlarının diğer tarafça ve/veya Yapı Kredi'nin yetkilendirdiği/yetkilendireceği üçüncü kişiler tarafından verilen Worldcard Kredi Kartlarından daha avantajlı olduğunu belirtmek suretiyle, diğer Worldcard Kredi Kartları'nı doğrudan hedef alarak reklam, tanıtım vb. uygulama yapamazlar.*

İktisatbank, Yapı Kredi'nin yürürlükteki kredi kartı yıllık üyelik ücretlerinin altında bir ücret de belirleyemeyecektir. Sözleşme tarihinde geçerli olan ve Ek-3'te belirtilen kart ücretleri İktisatbank tarafından muhafaza edilebilir ... ”

hükümleri yer almaktadır.

150 *Sözleşme'nin yine 5.2 maddesine göre İktisatbank, Yapı Kredi'nin yürürlükteki kredi kartı yıllık üyelik ücretlerinin altında bir ücret de belirleyemeyecektir. Sözleşme tarihinde geçerli olan kart ücretleri İktisatbank tarafından muhafaza edilebilir.*

Sözleşme'nin 5.3. maddesi uyarınca, “İktisatbank Kredi Kartları'nın, Türkiye sınırları içerisinde World sistemi içindeki kullanımında Yapı Kredi World üye işyeri ağı kullanılacak, Türkiye sınırları içerisinde yerleşik ve faaliyet gösteren üye işyeri ilişkileri Yapı Kredi'den geçecek ve Yapı Kredi tarafından yürütülecektir. “

160 *Sözleşmenin 5.4. maddesine göre, “Tarafların, ilgili kampanya ve özel fiyatlama maliyetlerinde mutabık kalmaları şartıyla, sözleşme hükümleri çerçevesinde World lisansı ile World logosunu taşıyan “İktisatbank Kredi Kartları” ile Yapı Kredi'nin tüm World Üye İşyerlerinde, Yapı Kredi'nin ürünü olan Worldcard'la aynı koşullarda taksitli işlem yapılabilecek, bu kartlar ile yine tüm World Üye İşyerlerinde, Worldcard'la aynı kural ve koşullarda Worldpuan sisteminden ve imkanlarından faydalanılabilecektir. Yapı Kredi, ilgili kampanya ve/ya özel fiyatlama konusunda İktisatbank'a önceden yazılı veya elektronik ortamda bilgi verecek ve İktisatbank, 24 saat içerisinde ilgili kampanya ve/ya özel fiyatlamaya katılmayacağına dair Yapı Kredi'ye cevap vermediği takdirde, ilgili kampanya/özel fiyatlamaya İktisatbank Kredi Kartlarının Türkiye'deki kullanım oranlarına göre dahil edilecektir.” Ayrıca, İktisatbank'ın katılacağı Worldcard kampanyalarında, İktisatbank kredi kart hamillerine verilecek fırsatlar için üst sınır Yapı Kredi'nin Worldcard kredi kartlarına uyguladığıdır.*

170 *Sözleşme'nin 5.7. maddesine göre İktisatbank kredi kartları, World üye işyerleri tarafından Yapı Kredi Worldcard için düzenlenen özel taksit, özel puan, hediye vb. kampanyalarından, bu kartlar ile yapılacak işlemlerin kampanyadan doğacak finansal maliyetleri İktisatbank kredi kartlarının kullanım oranları ölçüsünde İktisatbank tarafından üstlenilmek kaydıyla faydalanabilecektir.*

Sözleşme'nin 5.8. maddesine göre; İktisatbank tarafından, World üye işyerlerinde World sistemi'nin sunduğu kampanyalara ilave başka kampanyalar ve uygulamalar ya da işyerinin fiziki satış noktalarında İktisatbank müşterilerine özel uygulamalar, Yapı Kredi'nin mutabakatı olmadan yapılamayacaktır.

180 *Sözleşme'nin 5.9. maddesine göre İktisatbank, Yapı Kredi'nin Worldcard Kredi Kartı Programı kapsamında yer alan markaları ve özelliklerini, Worldcard kredi kartına yönelik mevcutta sunduğu veya ileride sunacağı ürün ve hizmetlerini ve*

09-14/319-83

ayrıca Yapı Kredi'nin başkaca isimler ile sunduğu veya ileride sunacağı programlar ile ürünlerini Yapı Kredi'nin kullandığı isimle lanse edemez. Yapı Kredi de benzer şekilde İktisatbank'ın mevcutta sunduğu veya ileride sunacağı ürün ve hizmetlerini İktisatbank'ın kullandığı isimle lanse edemeyecektir.

190 Sözleşme'nin 5.10. maddesinde İktisatbank'ın, Worldcard logosu taşıyan ve farklı müşteri kitlelerine yönelik yeni bir kredi kartı ürünü çıkarmak istemesi durumunda, ürünü çıkarmadan en az 1 (bir) ay önce ürünün tasarım aşamasında Yapı Kredi'yi bilgilendireceği düzenlenmiştir. İktisatbank, çıkaracağı yeni üründe yer alacak Worldcard logosu ve isminin kullanımı konusunda Yapı Kredi'den yazılı onay alacaktır. Yapı Kredi bilgilendirme tarihinden en geç bir ay içerisinde olumlu veya olumsuz yanıt vermekle yükümlüdür. İktisatbank tarafından çıkarılacak ürünün özelliklerinin Yapı Kredi'ye ek maliyet getirmesi, Worldcard Kredi Kartı Programı'nın bütünlüğünü bozacak olması ve/veya bu programa aykırı olması ve bu konuda taraflar arasında mutabakat sağlanamaması halinde, Yapı Kredi'nin ürünün bu özellikleri ile çıkarılmamasını talep etme hakkı saklıdır.

200 Sözleşme'nin 8.9. maddesine göre, Yapı Kredi Worldcard'lar kullanılarak kazanılan Worldpuan'lar ile World lisanslı İktisatbank kredi kartları kullanılarak kazanılan Worldpuan'ların birim YTL değeri aynı olacaktır. Bu değer Yapı Kredi tarafından belirlenecektir.

210 Sözleşme'nin 11. maddesine göre İktisatbank, İktisatbank kredi kartına ilişkin olarak, Türkiye sınırları içerisinde bir üye işyeri ile World sistemini oluşturan taksit, puan kazanma, puan kullanım seçenekleri ve diğer imkanların aynısı ya da benzeri faydaları ve/veya uygulamaları içeren bir anlaşma yapmayacaktır. Aksi yönde uygulamalar, Yapı Kredi tarafından tek taraflı fesih sebebi sayılacaktır. 12.6. maddede ise, İktisatbank'ın Sözleşme'nin yürürlükte olduğu süre içerisinde, diğer bir banka veya kuruluş ile aynı veya buna benzer bir mahiyette protokol/sözleşmeyi, ancak protokolün sona erme tarihinden sonra uygulamaya alınacak şekilde yapabileceği düzenlenmiştir.

Sözleşme'nin 17. maddesinde gizlilik koşulları, 18. maddesinde ise süresi ve feshi düzenlenmiştir. Buna göre, sözleşme süresi 5 yıl olup sona erme tarihinden önce karşılıklı mutabakat ile Sözleşme'nin süresi uzatılabilecektir. Ayrıca taraflar Sözleşme'yi neden göstermek zorunda olmaksızın ve Sözleşme süresi sonunu beklemeksizin dilediği zaman, karşı tarafa 180 gün önceden yazılı bildirimde bulunmak suretiyle tek yanlı olarak feshedebileceklerdir.

220 Sözleşme'nin ekinde sunulan "World Lisanslı Kıbrıs İktisat Kredi Kartları İş Süreçleri Dokümanı"nın "Üye İşyeri İşleyişi" bölümünde, mevcut bir Yapı Kredi üye işyerinin, Yapı Kredi ile anlaşmasının sona ermesinden bir yıl sonra İktisatbank'la üye işyeri anlaşması yapabileceği düzenlenmiştir.

Raportörlerin, taraflardan faiz oranlarının nasıl belirleneceğine dair açıklama istemesi üzerine Kuruma intikal eden bilgilerde, kredi kartı faiz ve ücretlerinde uygulama esaslarının, İktisatbank ve Yapı Kredi kartını ortak kullanan veya ileride ortak kullanacak kişileri kapsayacak şekilde taraflarca varılan mutabakat çerçevesinde belirleneceği ifade edilmiştir. Bu amaçla İktisatbank'ın kredi kart faizlerini sıfırlayamaması ve mevcut İktisatbank kredi kartı faiz oranlarının Yapı Kredi'nin mutabakatı alınarak değiştirilmesinde mutabık kalındığı belirtilmiştir. İktisatbank'ın kart ücret ve faiz oranlarını belirlerken 5.2. maddeye uygun hareket

09-14/319-83

230 edeceği, Yapı Kredi faiz oranlarını dikkate alarak yapılacak hesaplamalar için Yapı Kredi'nin onayının alınacağı ifade edilmiştir. Taraflardan, ayrıca İktisatbank'ın Yapı Kredi ile yapılan Sözleşme uyarınca T.C. Merkez Bankası (TCMB) azami faiz oranının altında bir faiz oranı belirleyememesinin amacına ilişkin açıklama istenmiş, bu çerçevede gelen cevapta, TCMB'nin tavan faizi uygulaması getirdiği tarihten bu yana Yapı Kredi'nin TCMB azami faiz oranını uyguladığı belirtilmiş ve gerek KKTC'nin ekonomik şartları gereği uygulanan faiz oranlarının yüksek olması gerekse İktisatbank'ın uygulayacağı faiz oranının Yapı Kredi'nin uyguladığı faiz oranının altında kalmaması yönünde sağlanan mutabakat nedeniyle İktisatbank'ın TCMB azami faiz oranı altında bir faiz oranı belirlememesinde tarafların mutabık kaldığı açıklanmıştır.

240 H.3.2. Menfi Tespit Değerlendirmesi

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde *"Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran veya doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar... hukuka aykırı ve yasaktır."* hükmü yer almaktadır. 4054 sayılı Kanun'un uygulaması bakımından teşebbüs niteliğini haiz Yapı Kredi ile İktisatbank, bankacılık hizmetleri ve inceleme konusu bakımından ilgili ürün pazarı olarak belirlenen kredi kartları pazarında birbirlerine rakip durumdadırlar. Bu çerçevede, aynı piyasada faaliyet gösteren ve birbirine rakip olan iki teşebbüsün bir kredi kartı programını paylaşmak üzere akdettikleri bir sözleşmenin rekabeti 250 kısıtlayıcı nitelikte olacağı ve bu nedenle 4. madde yasağına tabi olacağı; dolayısıyla bildirim konu Sözleşme'ye Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olmadığı kanaatine varılmıştır.

Ayrıca, Sözleşme'nin kapsamı ve uygulama esaslarına düzenleyen kart üyelik ücreti, faiz oranları ve reklam gibi konuların yer verildiği 5.2. maddesi ile World logolu İktisatbank kredi kartlarının World üye işyerleri ile yürütülecek kampanyalarda sahip olacağı ayrıcalıkların düzenlendiği 5.4. maddesi rekabeti sınırlayıcı niteliktedir. Zira söz konusu maddelerde rakip konumundaki bankalar sunulan hizmetin fiyat unsurları sayılabilecek faiz ve kart ücreti gibi konularda birbirlerini bilgilendirecekler, bunun yanı sıra kampanya maliyetlerinde mutabakat 260 esasına dayanarak hizmet vermeye başlayacaklardır. Bu maddeleriyle de, teşebbüsler arası rekabeti sınırlayıcı bir anlaşma niteliğinde olan Sözleşme'ye, 4054 sayılı Kanun'un 4., 6. ve 7. maddelerine aykırı olmadığına dair bir menfi tespit belgesi verilmesi mümkün değildir.

H.3.3. Grup Muafiyeti Değerlendirmesi

2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında değerlendirilecek anlaşmalar üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli bir mal veya hizmetin alımı, satımı yahut yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalardır. Bir diğer ifade ile anılan Tebliğ kapsamında değerlendirilebilecek nitelikte bir 270 sözleşmenin öncelikle teşebbüsler arası dikey bir ilişkiyi düzenlemeye yönelik olması gerekmektedir.

Yapı Kredi ve İktisatbank çok markalı kredi kartları pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerdir. Her iki banka da kredi kartları ihraç etmekte ve işyerleri ile

09-14/319-83

anlaşmaları bulunmaktadır. Dolayısıyla Sözleşme'ye taraf teşebbüsler ilgili ürün pazarı bölümünde yer verilen iki pazarda da birbirine rakip konumdadırlar ve taraflar arasında yapılan Sözleşme dikey bir ilişkiye yönelik olarak düzenlenmemiştir. Bu hususlar dikkate alındığında, bildirim konu Sözleşme'yi 2002/2 sayılı Tebliğ'in kapsamında bir değerlendirmek mümkün değildir.

H.3.4. Bireysel Muafiyet Değerlendirmesi

280 Menfi tespit alamayan ve 2002/2 sayılı Tebliğ'in sağladığı muafiyetten de yararlanmadığı tespit edilen Sözleşme'ye bireysel muafiyet tanınabilmesi için Kanun'un 5. maddesinde öngörülen koşulların sağlanması gerekmektedir.

a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması

290 Sözleşme ile birlikte çok markalı kredi kartlarına yönelik üye işyeri edinme pazarında, kapalı ağ olarak faaliyet gösteren World üye işyeri ağı, İktisatbank kredi kartı kullanıcılarının kullanımına açılmıştır. Bu şekilde İktisatbank mevcut üye işyeri ağını büyütme gereği kalmaksızın mevcut ağda ihraç ettiği kartları kullandırma imkânına sahip olacaktır. Böylelikle İktisatbank, Yapı Kredi'nin mevcut üye işyeri ağından faydalanarak güçlü bir marka ile beraber çok markalı kredi kartları piyasasındaki pazar payını artırma imkanına kavuşacaktır. Bunun yanında artan üye işyeri ağı sayesinde İktisatbank daha kolay müşteri çekebilecek ve üye işyeri pazarındaki cirosunun yanı sıra kart kullanıcılarından elde ettiği ciroyu da artıracaktır.

300 Diğer yandan, sözleşmeye taraf bankaların program kullanımına yönelik söz konusu Sözleşme dolaylı olarak çok markalı kredi kartları hizmetinin sunulmasında gelişme ve iyileşme sağlanması amacına da hizmet etmektedir. İktisatbank altyapı yatırımlarını artırmak yerine World'un mevcut geniş ağından faydalanabilecek; yeni POS maliyeti üstlenmeyecek; mevcut ağa isterse yeni üye işyerleri eklemek suretiyle faaliyet gösterecektir. Bu anlamda Sözleşme ile birlikte birlikte, bir bakıma, İktisatbank'ın ölçek ekonomisinden faydalanması söz konusu olacaktır.

b) Tüketicinin bundan yarar sağlanması

4. madde anlamında rekabeti sınırlayıcı etkileri olan bir anlaşmanın muafiyet alabilmesi için, yukarıda değinilen ve anlaşmanın tarafları açısından elde edilen iyileşmenin tüketiciye yansıtılması gerekmektedir. Tüketicinin yarar sağlanması açısından beklenen genellikle fiyatlar seviyesindeki düşüş olmakla birlikte, satış sonrası etkin hizmetler, ürün çeşitliliğinin artması, tüketicinin ürüne daha kolay ulaşabilmesi, malın arzında devamlılığın sağlanması gibi koşullar da tüketicinin elde edeceği menfaat kapsamında değerlendirilebilmektedir.

310 İnceleme konusu dikkate alındığında, tüketici yararı açısından ilk bakılması gereken İktisatbank müşterilerinin durumunda meydana gelebilecek olası değişimlerdir. Bu bağlamda incelemeye konu anlaşma vasıtasıyla kredi kartları pazarında hâlihazırdaki İktisatbank kredi kartı hamillerinin de çok markalı kredi kartı hizmetinin sağladığı avantajlardan yararlanması yoluyla; tüketicilerin güvenli hizmet almaları ve yaygın bir üye işyeri ağına sahip olan Worldcard'ın sağladığı ödül/puan uygulamasından faydalanmaları sağlanmış olmaktadır. Bu açıdan, İktisatbank müşterilerinin Türkiye'nin en yaygın üye işyeri ağlarından birine dâhil

09-14/319-83

olarak alışveriş yapma imkanına sahip olmaları tüketici yararı açısından en dikkate değer husustur.

- 320 Diğer taraftan, kredi kartı pazarı çift taraflı pazar özelliğindedir ve bu pazarlarda bir arz edici tarafından sunulan aynı ürüne karşı birbirini etkileyen iki farklı talep söz konusudur. Bir diğer ifade ile sunulan bir mal veya hizmeti talep eden iki farklı müşteri grubu söz konusudur. Bunlardan ilki kart kullanıcıları ikincisi ise üye işyerleridir. Kart kullanıcıları bakımından kredi kartı ne kadar çok üye işyerine sahipse karta olan talep o oranda artmaktadır. Aynı şekilde bir kredi kartı ne çok tüketici tarafından kullanılmaktaysa üye işyerlerinin o kredi kartının POS'unu kabul etmek konusundaki istekleri artacaktır. Kart kullanıcıları ve üye işyerleri arasındaki bu pozitif dışsallık nedeniyle, tüketici boyutundaki bir fayda artışının diğer bir tüketici grubu olan üye işyerine yansımaları söz konusudur. Dolayısıyla işbirliği ile gelen pazar payı artışıyla daha fazla tüketicinin fayda görmesi muafiyetin ilgili şartının karşılanması açısından önemlidir.

c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması

Muafiyet kararı verilmesinde aranan ilk olumsuz şarta göre, muafiyete konu anlaşma ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmasına neden olmamalıdır. Bir başka deyişle sağlanan ekonomik gelişme veya fayda ile tüketicinin bundan yarar sağlaması rekabetin ortadan kaldırılması sonucunda elde ediliyor olmamalıdır.

- 340 Dosya mevcudu bilgilere göre, Aralık 2008 itibarıyla tarafların kredi kartları alışveriş işlem ciroları ve üye işyeri ciroları bakımından pazar payları toplamı %25'in altındadır. Yapı Kredi'nin takipçisi olan Garanti Bankası T.A.Ş.'nin payları sırasıyla %(...) ve %(...), Akbank T.A.Ş.'ni payları %(...) ve %(...) ve Türkiye İş Bankası T.A.Ş.'nin payları ise %(...) ve %(...) dir. Görüldüğü üzere Yapı Kredi'nin açık ara üstünlüğü bulunmamakta, rakipleri tarafından yakından takip edilmektedir.

Netice itibarıyla, 33.000 kredi kartı bulunan İktisatbank'ın Türkiye'deki pazar payının sınırlı olduğu da dikkate alındığında, bildirim konu anlaşma sonucunda ilgili pazarın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmayacağı ve muafiyetin bu koşulunun sağlandığı anlaşılmıştır.

d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması

- 350 Kanun'un 5. maddesinde öngörülen bu son koşula aykırılık izlenen amacın elde edilmesi için rekabetin gereğinden fazla sınırlanmaması ya da rekabetin sınırlanmasının gereğinin dahi bulunmaması halinde olabilir. Teşebbüsler prensip olarak anlaşma ile amaçladıkları ekonomik yararların gerçekleştirilmesinde rekabeti en az sınırlayıcı yöntemi tercih etmekte yükümlüdürler.

"World Kredi Kartı Programı İşbirliği Sözleşmesi" ile amaçlanan teşebbüslerin üye işyeri ve kart kullanıcılarının sayısını artırmak ve bu yolla rakipler ile daha etkin rekabet edebilmektedir. Anılan Sözleşme de bu doğrultuda hazırlanmış ve rekabeti zorunlu olandan fazla kısıtlayıcı herhangi bir hükme yer verilmemiştir.

- 360 Bu çerçevede, Kanun'un 5. maddesinde belirtilen koşulları sağlayan bildirim konu Sözleşme'ye bireysel muafiyet verilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

1. Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ile Kıbrıs İktisatbank Ltd. arasında imzalanan "World Kredi Kartı Programı İşbirliği Sözleşmesi"ne, çeşitli hükümlerinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,

370 2. Taraflarının ilgili ürün pazarında rakip teşebbüsler olmaları nedeniyle, Sözleşme'nin, 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden de yararlanamayacağına,

3. 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonucunda; anılan maddede sayılan şartların tamamının karşılandığı göz önüne alınarak, başvuru konusu Sözleşme'ye imza tarihi olan 21.7.2008 tarihinden itibaren muafiyet tanınmasına

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.